

Rauf İLYASOĞLU

Culfa şəhidləri

Bakı - 2022

Redaktor: Vüqar HƏSƏNOV,
Araşdırmaçı, jurnalist

Məsləhətçi: Hacı Həsən HÜSEYNİ,
*I qrup Qarabağ qazisi
İlahiyyatçı*

Rauf İLYASOĞLU, “Culfa şəhidləri”
Bakı, «İmza» nəşrlər evi, 2022, 76 səh.

*Rauf İlyasoğlunun oxucularla 16-cı görüşü oolan
bu kitab vətən uğrunda canını fəda etmiş, əslən Culfa
rayonunda anadan olmuş şəhidlərimizə və Vətən
Müharibəsi Qəhrəmanı qazımızə həsr olunmuşdur.*

ISBN 978-9952-37-440-11

© Rauf İlyasoğlu - 2022

CULFA ŞƏHİDLƏRİ I QARABAĞ MÜHARİBƏSİ

Elyad Nəğıyev

Kamran Əliyev

Coşun Hüseynov

Nəzmi Əliyev

Cəmələddin Qaribov

Əbdülməmməd Əbdülazim

Hidayat Ramazanov

VƏTƏN MÜHARİBƏSİ QƏHRƏMANI

Ozənfar Bağır

CULFA ŞƏHİDLƏRİ II QARABAĞ MÜHARİBƏSİ

Məmmədli Nicat

Quliyev Kənan

Ələkbarov Bağır

Nacəfov Yaqub

Dündəməliyev Ceyhun

Məmmədov Sahib

Babayev Şamil

Göydağılı Ramazan

Feyzizadə Toğrul

Şükür Hacıyev

Quliyev Vəli

Rzalı Daşqın

Orucov Coşun

Rzayev Kənan

Qasımov Həfiş

Seyidov Nihat

Hacıyev Şükür

Əliyev Rauf

Seyidov Miryasın

Ön söz

Azərbaycanın elə bir bölgəsi yoxdur ki, həmin yaşayış məntəqəsində istər 1- ci Qarabağ müharibəsində, istərsə də 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid verməsin.

Haqqında söhbət açmaq istədiyim " Culfa şəhidləri" kitabı Azərbaycanın ən gözəl məkanı olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunda doğulmuş və Birinci Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş , eləcə də 30 il erməni işğalında inləyən torpaqlarımızı yağı taptagından azad etmiş 19 nəfər gülüzlü, nurlu, gənc vətən fədailərinə həsr olunmuşdur.

2020- ci ilin sentyabrın 27 də səhər saatlarında Ermənistən silahlı qüvvələri genişmiqyaslı təxribat törədərek cəbhəboyu zonada Azərbaycan Ordusunun mövqelərini və yaşayış məntəqələrimizi iri çaplı silahlarla, minomyotlarla atəşə tutmuşdular.

Qalib sərkərdəmiz , Ali baş komandanımız İlham Əliyevin fədakarlığı, diplomatik siyaseti və milli ordumuzun rəşadəti

sayəsində Ermənistən silahlı qüvvələri və onların arxalanmışları muzdlular, eləcə də düşmənin coxsayılı hərbi texnikası, 30 il ərzində möhkəmləndirdikiləri istehkamlar darmadağın edildi. Qarabağın və sərhəd bölgələrimizin erməni işğalından azad edilməsi uğrunda başlanan Vətən müharibəsi cəmi 44 gün ərzində ildirim sürəti ilə, qələbəylə başa çatdı.

Xalqımız komandanımızın ətrafında six birləşərək işgalçı düşmənə qarşı sarsıcı zərbələr endirildilər.

Ölkəmizin hər bir bölgəsindən gənclərimiz silaha sarıldılar..

Culfa şəhidləri

3 min şəhidimizin qanı, canı bahasına torpaqlarımız düşməndən azad olundu.

Təqdim olunan bu kitab bizə qələbə sevincini yaşadan Culfa şəhidlərinə həsr olunub.

İlk öncə Culfa rayonu haqqında oxucuları məlumatlaşdırmaq istəyirəm.

Culfa rayonu Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasının tərkibində inzibati ərazi vahididir.

Mərkəzi Culfa şəhəridir. 1930- cu ildə yaradılıb.

Sahəsi min kvadrat kilometr, əhalisi isə 2020 - ci ildəki statistik məlumata əsasən 47 000 nəfərdir.

1930 - cu illərdə Naxçıvan Muxtar SSR - nin tərkibində Şahbuz, Şərur, Naxçıvan, Culfa, Əbrəqunus və Ordubad inzibati rayonları olmuşdur.

1948- ci illərdə Əbrəqunus, 1963- cu illərdə isə Ordubad rayonları ləğv edilərək əraziləri Culfa rayonunun tərkibinə daxil edilmişdir.

1965- ci ildə isə Ordubad rayonu yenidən təşkil olunaraq Culfanın ayrılmışdır.

Culfa rayonu Respublika paytaxtından cənub qərbdə, muxtar respublika paytaxtından isə şərqdə yerləşir.

Şimalı şərqdə Ermənistan, cənubda İran İslam Respublikası ilə həmsərhəddir.

Culfa rayonu, həmçinin qərbdən Babek, şimali qərbdən Şahbuz, şərqdən isə Ordubad rayonları ilə həmsərhəddir.

Culfa ərazisində aparılan arxeoloji tədqiqat işləri nəticəsində bizim eradan əvvəl 3 minilliyyin ortalarından başlayaraq son orta əsrlərə qədər olan dövrlərə aid xeyli maddi-mədəni nümunələr aşkar edilmişdir.

Rauf İlyasoğlu

Bu tapıntılar bölgə sakinlərinin ta qədim zamanlardan əkinçilik, maldarlıq ovçuluqla məşğul olduğunu sübut edir.

Culfa rayonu qədim dövrlərdə onun indi yerləşdiyi ərazi-dən bir qədər aralıda qərar tutmuşdur.

Araz çayı boyunca uzanan karvan yolu üzərində yerləşən Qədim Culfa o dövrə bölgənin iqtisadiyyatının tənzimlənməsində mühüm rol oynayırıdı.

Qədim Culfa indiki Culfa şəhərindən 4 kilometr qərbdə yerləşmişdir.

Araşdırma zamanı burada yaşayış binaları, qala divarları, karvansara, tunc dövrünə aid gil qabları, tunc xəncər, ox, nizə ucluqları; topuz, bilərzik, boyunbağı, o cümlədən qədim qəbiristanlıq aşkar edilmişdir.

Culfa şəhəri Səfəvilər dövlətinin başlıca şəhərlərindən biri kimi tanınmışdır.

XV1əsrin ikinci yarısında Culfa beynəlxalq ipək ticarətinin inkişafı ilə əlaqədar şəhər kimi daha da təşəkkül tapmışdır.

Culfa rayonunun adı orta əsrlərdə " Çükki " adını daşıyan tacir təşkilatının adı ilə əlaqədardır.

Culfanın adı bəzi mənbələrdə " Culag" kimi də çəkilir.

Şəhərin adı haqqında olan digər mülahizələrə görə Culfa adı müxtəlif variantlarda işlənib.

Bəziləri bu sözün " toxucu" mənasını verdiyini, müxtəlif mənbələrdə " Cula", "Cilane", " Culh", " Culha " şəklində qeyd olunan bu sözün fonetik dəyişikliklərə uğrayaraq " Culfa" şəklinə düşdüyüünü söyləyirlər.

Tarixi mənbələrdə də bu şəhərin vaxtilə toxuculuqla məşğul olduğu söylənilir.

Culfa şəhidləri

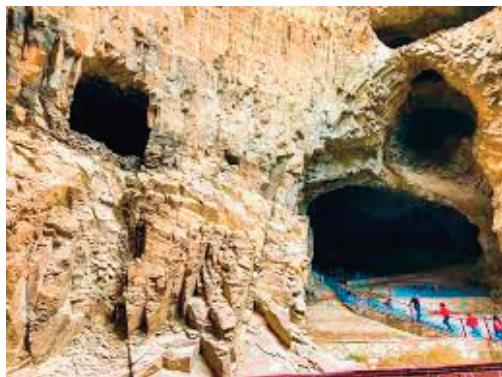
Culfadan axan əsas çaylar Əlincə, Qaradərə və Arazdır.

Bunlardan əlavə rayon ərazisindən bərəkətli Xəzinədərə, Ləkətagsu, Köləsi, Teyvaz və digər çaylar da axır.

Rayonun Ərəfsə, Ləkətağ, Boyəhməd kənd yaşayış məntəqələrində təbiət qoruğu və yasaqlıqlar mövcuddur.

Mineral suları ilə zəngin olan bu ərazidə Darıdağ istisu sanatoriyası fəaliyyət göstərir. Hər il yüzlərlə müharibə vəteranları qazılər, əllillər, oynaq ağrılarından və bir çox xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanlar, (o cümlədən bu sətirlərin müəllifi də) bu təbii isti suda müalicə olunaraq şəfa tapırlar.

Əsasən Kur-Araz mədəniyyətini özündə əks etdirən Culfada 6 dünya, 72 ölkə və 119 yerli əhəmiyyətli tarixi abidə vardır.

Əshabi - Kəhf

Əshabi-Kəhf - Qurani - Kərimdə adı çəkilən bu mağara (Ziyarətgah) İlandağ və Nəhəcir dağı arasında yerləşir.

Əlincə qalası

Bizim eradan əvvəl V11 minilliyyə aiddir.

Əlincə qalası Xanəgah kəndində Əlincə çayının sol sahilində yerləşir.

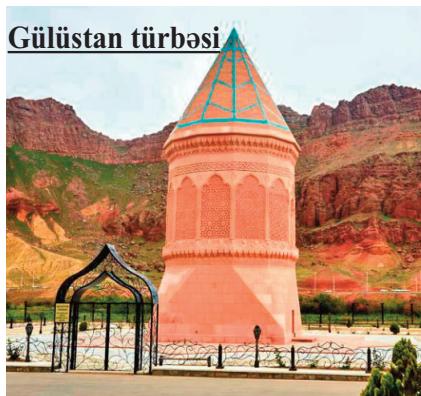
111- V11 əsrlərə aiddir.

Gülüstan türbəsi Culfa şəhəri yaxınlığında yerləşir. X111 əsrin əvvəlinə aididir.

Əlincəçay xanəgahı Xanəgah kəndində Əlincə çayının sahilində yerləşir.

Orta əsrlərə aiddir.

Culfa Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda gedən mübarizədə xüsusi rola malik olmuşdur.

Culfa şəhidləri

1989- cu il dekabrin 4- dən etibarən rayonda etiraz tonqalları qalanmış, minlərlə insanların iştirakı ilə sovet hökumətinə qarşı numayışlər keçirilmiş, nümayişlərdə Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpası, dağlıq Qarabağın erməni separatçılarının özbaşinalıqlarına , həmçinin Ermənistan SSR də Azərbaycanlıların kütləvi şəkildə deportasiyasına son qoyulması Sovet hökumətindən tələb olunmuşdur.

Bu nümayişlərin sonradan Dünya Azərbaycanlılarının həmrəyliyi münasibəti ilə hər il qeyd olunan əlamətdar günün formalaşmasına səbəb olan sərhəd hərəkatına çevrilmişdir.

Bu bölgənin insanları çox mehriban və qonaqpərvərdir. Gənclər vətənpərvər ruhda böyükür.

Culfa rayonunda doğulmuş Birinci Qarabağ müharibəsində 7 nəfər, 44 günlük Vətən müharibəsində isə 19 nəfər nur üzü gənclərimiz torpaqlarımızı yağı taptaşından azad edərkən ən yüksək məqama - şəhidlik zirvəsinə ucalmışlar.

"Culfa şəhidləri " kitabı əslən Culfalı tələbə dostumuzun təşəbbüsü və maddi vəsaiti hesabına ərsəyə gəlmişdir.

Köklü, əsilli nəslin nümayəndəsi olan tələbə dostumuz adının yazılmasını istəmədi. Bildirdi ki, şahidlərdən yazmaq, kitab çap etdirmək hər birimizin vətəndaşlıq borcumuzdur.

Hər bir şəhidimizin qarşısında baş əyirəm.

Ordumuz qələbə qazandıqdan sonra cənnətdə uyuyan cəmi şəhidlərimizin ruhuda sevinir. Şəhidlər ən yüksək məqama yüksəliblər.

Allahdan cəmi şəhidlərimizə rəhmət diləyir, ailələrinə, valideynlərinə can sağlığı və səbr arzulayıram.

Əsrlər, qərinələr keçəcək, ancaq şəhidlərimiz heç zaman unudulmayacaqdır.

Rauf İlyasoğlu

**ŞƏHİD POLKOVNİK LEYTENANT
ELŞAD ARİF OĞLU NAĞİYEV**
(“Azərbaycan Bayrağı” ordenli)

Elşad Arif oğlu Nağıyev 1963-cü il avqust ayının 11-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunda anadan olmuşdur. 1980-ci ildə Culfa şəhərində orta məktəbi bitirmişdir. Ukraynanın Donetsk şəhərində Ali Hərbi məktəbi zabit kimi bitirib, Sovet ordusunda hərbi xidmətə başlamışdır. Bir neçə ay Ukraynada qulluq etdikdən sonra Sovet qoşunlarının tərkibində Əfqanistana

göndərilən Elşad Nağıyev 1986-ci ilin mart ayında oradan qayıtmışdır. Bundan sonra 271-ci taburda böyük komandirinin siyasi işlər üzrə müavini, 342-ci alayda böyük komandirinin müavini, 329-cu, 34-cü, 370-ci alaylarda komandir müavini işləmiş, 1990-1993-cü illərdə Ali Hərbi Siyasi Akademiyada təhsil almışdır.

1992-ci ildən Azərbaycan Milli Ordusunun 754 nömrəli hərbi hissəsində komandir kimi çalışan Elşad Nağıyevin Milli Ordumuzun formalaşmasında çox böyük xidmətləri olmuşdur.

Culfa şəhidləri

O, Ordubad rayonunun “Soyuq” adlanan sərhəd ərazilərinin erməni təcavüzündən qorunmasında böyük rol oynamışdır. Onun rəhbərlik etdiyi hərbi hissə Ermənistana sərhəd olan ən odlu nöqtəyə-Sədərək bölgəsinə göndərilmişdir. Bu bölgənin düşməndən müdafiəsini təşkil etməklə yanaşı həm də o, Sədərəkdə texniki-döyüş və istehkam qurğularının yaradılmasında, orduda intizamın möhkəmləndirilməsində çox böyük xidmətlər göstərmişdir.

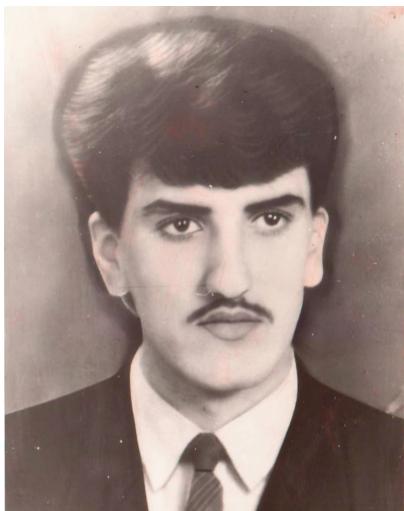
Ordu quruculuğunda və torpaqlarımızın müdafiəsindəki xidmətlərinə görə vaxtından əvvəl polkovnik-leytenant rütbəsinə layiq görülən Elşad Nağıyevə bu rütbəni daşımaq qismət olmamışdır. O, 1994-cü il sentyabrın 8-də Sədərək bölgəsində xidməti vəzifəsini yerinə yetirərkən şəhid olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 iyun 1998-ci il tarixli, 735 nömrəli fərmanı ilə Elşad Arif oğlu Nağıyev şəhədətə qovuşduqdan sonra “Azərbaycan Bayrağı” ordeni ilə təltif olunmuşdur.

*Sərhəd keşiyində ayıq dayanan,
Mərd, qoçaq, qəhrəman şanlı əsgərim.
Səngərdə gecələr sayıq dayanan,
Vətəni qoruyan şanlı əsgərim.*

*Biləyində qüvvət, dizində təpər,
Etmisən sinəni düşmənə sıpər,
Yağıya layiqli bir zərbə yetər,
Azad edək yurdu, şanlı əsgərim.*

ŞƏHİD KAMRAN YAQUB OĞLU ƏLİYEV

Kamran Əliyev 05 iyul 1971-ci ildə Culfa rayonunun **Əbrəqunus** kəndində anadan olub. Orta məktəbi doğulduğu kənddə bitirəndən sonra Dnepropetrovsk şəhərindəki Radio Aparatların Quraşdırılması texnikomunu bitirib. Hələ Dnepropetrovsk şəhərində oxuduğu müddətdə Qarabağ hadisələrini ardıcıl izleyib nifrət və qəzəbini gizlədə bilməyən Kamran Qarabağa getmək üçün Nax-

çıvana qayıdır, yenicə yaradılmış Müdafiə Komitesinə müra- ciət etsə də bir müddət orduya götürmürlər onu. Naxçıvan MR DİN-nin qəbulunda olandan sonra 1991-ci il sentyabr ayında Milli Orduya "İdman rotası"na qəbul edirlər. Qısa vaxtda öz cəldiliyi, cəsurluğu və çevikliyi ilə fərqlənən Kamran yoldaşları arasında "Tampo" ləqəbi ilə məhşurlaşır. Bir çox yarışların qalibi olur. Sədərəyin müdafiəsinə göndərilən "Sərhəd ro- tası"na daxil edilməsə də, xəlvət Sədərəyə göndərilən avto- busa minir. Onu avtobusdan endirmək istəsələr də gözləri yaşıar, təkidlə deyir ki, Sədərəkdə vuruşmaq istəyirəm mən...

Culfa şəhidləri

Sonralar atası Yaqub müəllim bunun səbəbini soruşanda Kamran belə cavab verir: "- Xocalı hadisəsindən sonra Sədərəkdəki vəziyyəti bilə-bilə Naxçıvanda qalmağı kişilik-dən saymırıam..."

1992-ci ilin aprelində nişan qoymuşdular Kamrana. Bir neçə gün sonra mayın 18-də Sədərək "Mil" uğrunda gedən döyüslərdə qəhrəmancasına vuruşub əbədiyyətə qovuşdu Kamran...

*Azğın düşmən alçaq, həm hiyləgərdir,
Bicdən törəyənlər qansız pərgardır,
Sərrast nişan alan əsl zərgərdir,
Azad edək yurdu şanlı əsgərim.*

*Yüz il öncə qurduq cümhuriyyəti,
Ordumun amalı, var xoş niyyəti,
Qoruyaq dövləti, həm cəmiyyəti,
Azad edək yurdu, şanlı əsgərim.*

*Məni öz elimdən didərgin salan,
Yağı hiyləgərdir, sözləri yalan,
Yurdum yağmalanıb olubdur talan,
Gəlin qisas alaq, şanlı əsgərim.*

*Dalğalan, üçrəngli bayraqım mənim,
Gözlayır el-obam yaylağım mənim,
Gəlsin qələbəli xoş çağım mənim,
Azad edək yurdu, şanlı əsgərim.*

ŞƏHİD ƏBDÜLMƏHƏMMƏD ƏBDÜLƏZİM OĞLU YUSİFOV

1959-cu ildə Culfa rayonunun Əbrəqunus kəndində anadan olan Yusifov Əbdülməhəmməd Əbdüləzim oğlu orta məktəbi bitirdikdən sonra Naxçıvan Sovxoz Texnikumunda təhsil almışdır. Daha sonra vaxtilə hərbi xidmət keçdiyi Vladivostok şəhərində hərbi məktəbə qəbul edilir və məktəbi bitirdikdən sonra həmin şəhərdə zabit kimi fəaliyyətə başlayır. Vətənin

çətin günlərində Azərbaycana qayıdır və zabit kimi xidmətini davam etdirir. Milli ordunun zabiti kimi Birinci Qarabağ müharibəsində iştirak edir, cəbhə bölgəsində döyüslərə qoşulur. Böyük komandiri kimi xidmət etdiyi Tərtər bölgəsində mina partlayışı nəticəsində şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır.

Müəllif "Ay kasıb balısı, şəhid balası" şeirini tədqim etməklə cəmi şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyir:

*Şəhidlər ölməzdir, vətən bölünməz,
Duyğusu olmayan o hissi bilməz.*

Culfa şəhidləri

*Düşmən torpağıma bir daha girməz,
Məhf edər yağını şəhid balası,
Vətənin alınmaz məğrur qalası.*

*Şəhid kasib olur, şəhid mərd olur,
Satqına, düşmənə ağır dərd olur,
Döyüşdə, həm qocaq, həm də sərt olur,
Ay şəhid balası, kasib balası,
Xalqımızın gözündə hər an qalası.*

*Döyüşən ordumuz birləşir vahid,
Hər görən sevinir, öyünür, şahid.
Əzab-əziyyətlərlə böyükür şəhid,
Şəhid olur yenə şəhid balası,
Onlar qəlbimizdə hər an qalası.*

*Şəhidin ruhu da pak, təmiz olur,
İlyas qazılərin qeydində qalır,
Hamı şəhidləri yadına salır,
Hörmətə layiqdir şəhid balası,
Gəlsin düşmənlərə onun qadasi.*

*Şəhidlər, qazılər qeyrət simvolu,
Bu yol qorxmaz, igid, cəsurluq yolu,
Vətənin düşməni vuran mərd qolu,
Yaşayar qəlbimdə şəhid balası,
Ay kasib balası, şəhid balası.*

ŞƏHİD HİDAYƏT ƏJDƏR OĞLU RAMAZANOV

Ramazanov Hidayət

Əjdər oğlu 1973-cü ildə Culfa rayonun **Əbrəqunus** kəndində anadan olmuşdur. Həmin kənddə tam orta təhsilini bitirən şəhidimiz Rusiyanın Samara şəhərində yerləşən Əlvan Metalurgiya Texnikumuna qəbul olmuşdur. Sovet ordusunda xidmətdən imtina edən Kamran Naxçıvana qayıdan kimi ordu sıralarına yazılmış, Sədərək kəndi istiqamətində

gedən döyüslərdə iştirak etmişdir. 1992-ci il 18 may tarixində Sədərək kəndi istiqamətində gedən döyüşdə Vətənə borcunu yerinə yetirərkən ən ali zirvəyə - şəhidliyə yüksəlmişdir.

Birinci vətən müharibəsində şəhid olmuş soydaşlarımız haqqında az məlumat əldə edə bildik. Çünkü həmin dövrlərdə internet şəbəkəsi indiki dövr qədər inkişaf etməmişdi. Əldə olan məlumatlar isə azlıq təşkil edir. Ömür vəfa qılsa, hər bir şəhid ailəsinə baş çəkməklə, istekli oxucularımızı daha geniş məlumatlaşdıracağıq.

Culfa şəhidləri

44 Günlük Vətən Müharibəsində şəhid olmuş XTQ-nin gi-ziri, qardaşım oğlu Asiman Niyazoğlu Allahverdiyevin xatirəsinə həsr etdiyim bu şeiri cəmi şəhidlərimizin ruhuna ərməğan edirəm. Allahdan cəmi şəhidlərimizə rəhmət diləyirəm:

*Fikir məni boğur, dərd məni boğur,
Nə qədər doğmalar, dostlar itirdim.
Ağlama, xeyri yox, ha ciğır, bağır,
Özümü də son mənzilə yetirdim.*

*Çalışıb yaxşılıq eylədim bir vaxt,
Günahım olubsa, bağışla, Allah!
Hər kəsə yazlıb bir qismət, bir baxt,
Məni qəbul eylə, bağışla, Allah!*

*Bir az da möhlət ver, arzuma çatım,
Yığım balaları doğma yurduma,
Ata məzarını dolanıb yatım,
Rəbbim! güc, qüvvət ver şanlı orduma.*

*Heyran oldum düşüncənə, ağlına,
Şuşadan yüksələn bil ki, Azəndi,
Borcluyam Niyazın şəhid ogluna,
Şəhidlər qanıyla Zəfər qazandı.*

**ŞƏHİD NƏZMİ HƏSƏN
OĞLU ƏLİYEV
(Əsgər)**

Nəzmi Həsən oğlu Əliyev, 04 avqust 1973-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Milax kəndində anadan olmuşdur. Culfa rayonu Milax kəndində orta təhsil alıb.

23 dekab 1991-ci ildə Culfa rayonu Hərbi Komissarlığına çağırılmış, sonra isə döyüslərə qatılmışdır. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı torpaqlarımızın müdafiəsində,

fəal iştirak etmiş, Naxçıvana dəfələrlə hücumlar etməyə çalışan erməni terorçularının məhv edilməsində şücaətlər göstərmişdir.

Əliyev Nəzmi Həsən oğlu 17 mart 1993-cü ildə, Naxçıvanda gedən ağır döyüslər zamanı düşmən tərəfindən aldığı güləyərasından dünyasını dəyişərək Şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır.

Məzarı Culfa rayonunun Milax kənd qəbristanlığındaadır.

Culfa şəhidləri

Qələm dostumuz şair **Germanin** şəhidlərimizə həsr etdiyi şeiri kitaba daxil etməklə vətən uğrunda canını vəda etmiş cəmi şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirəm.

*Şəhidlər bu xalqın iftixarıdır,
Şəhidlər vətənin səngər daşıdır.
Şəhidlər hər kəsin könül yarıdır,
Amma anaların gözdə yaşıdır.*

*- Eh, Vətən sağ olsun - desə də dildə,
Analalar gizlində göz yaşı tökər.
Başını dik tutub, gəzsə də çöldə,
İçində dünyyanın qəmini çəkər.*

*- Balam cənnətdədir - deyən analar,
Özü gecə-gündüz alışar oda.
Umur ki, balasın daim analar,
Adın əzizləyib, salalar yada.*

*Qəddini vədəsiz qəm-kədər əyər,
Günbəgün saralar, solar analar,
- Oğlumun şəklini paylaşın - deyər,
Gör nədən təsəlli alar analar.*

**ŞƏHİD CƏMALƏDDİN
VAHİD OĞLU QƏRİBOV
(Əsgər)**

Qəribov Cəmaləddin Vahid oğlu, 1973-cü il iyul ayının 12-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Milax kəndində anadan olmuşdur.

Öz doğma kəndində orta təhsil almışdır. 05 may 1992-ci il tarixdə Yasamal rayon Hərbi Komissarlığına gedərək könüllü Qarabağ döyüşlərinə qatılmışdır. Döyüşlərdə şücaətlər göstərmmişdi. Son döyüşü Ağdam rayonunda olmuşdur. 12 may 1992-ci il tarixdə, Ağdamın Mərzili kəndi uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdə Şəhid olmuşdur. Məzarı Culfa rayonu Milax kənd qəbristanlığındadır.

Kitabın daha mükəmməl və oxunaqlı olması üçün öz şeirlərimlə yanaşı mərhum atam İlyas Qəmginin (Allahverdiyevin), qələm dostlarım Oktay Zəngilanlıının, Germanının, və Kirman Rüstəmlinin şeir və bayatlarından da istifadə etmişəm.

Culfa şəhidləri

*Özüm illərdi ki, olmuşdum yesir,
Qürurum düşmüşdü yağıya əsir.
Onu sən qaytardın, bu deyil ki, sərr,
Nərim, cəngavərim, aslan Şəhidim,
Can, başına dönüm, can, ay Şəhidim.*

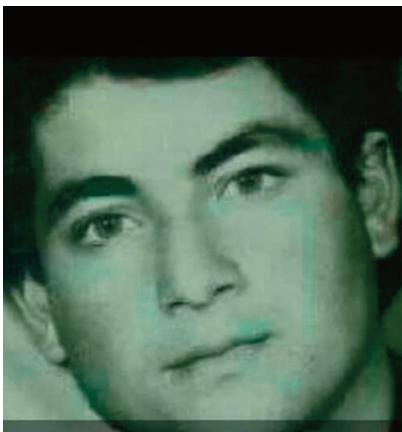
*Məzarın üstünə gəlmışəm güllə,
Oyan, qalx ayağa, sən məni dinlə.
Kaş mənə dəyəydi o qəfil güllə,
Adına, özünə qurban, Şəhidim,
Can, başına dönüm, can, ay Şəhidim.*

*Çiynində intiqam adlı bir yükələ,
Getdin düşmən üstə şəstlə, ürəklə.
Qələbəyə olan inam, diləklə,
Vətəni qutardın dardan, Şəhidim,
Can, başına dönüm, can, ay Şəhidim.*

*Anan ağı deyir sənin adına,
Hey sənli günləri salır yadına.
Düşüb övlad dağı, oğul oduna,
Sənə qurban olsun German, Şəhidim,
Can, başına dönüm, can, ay Şəhidim.*

ŞƏHİD COŞQUN HÜSEYN OĞLU HÜSEYNOV

Coşqun Hüseyn oğlu Hüseynov 1973-cü il, aprel ayının 13-də Culfa rayonunun Teyvaz kəndində anadan olub. Kənd məktəbində 8-ci sinfi bitirən Coşqun, 129 N-li Yacyı texniki - peşə məktəbinin Qazançı kəndindəki filialında traktorçu mexanizator peşəsinə yiyələnmişdir. 1991-ci ildə hərbi xidmətə aparılıb. Rus ordusunda xidmət etməkdən imtina edib. 1991-ci il de-

kabrin sonlarında Azərbaycan Milli Ordusunun tərkibinə daxil olub. Xidmət etdiyi bölmə 1992-ci il martın 1-də Sədərək ətrafına göndərilib. 1992-ci il mayın 18-də səhərin alatoranında vəhşi ermənilərin "Mil dağı" na qəfil hücumu zamanı həmin qanlı döyüşdə qəhrəmancasına Şəhid olmuşdur. Səkkiz qardaşın ən kiçiyi olsa da, o, öz qanı bahasına uca zirvelərə qalxdı, müqəddəs amalı ilə doğulduğu torpağı da müqəddəsləşdirdi.

Culfa şəhidləri

44 Günlük Vətən Müharibəsində canını fəda etmiş Culfa şəhidlərinə həsr olunmuş kitabı çapa hazırlayarkən həmin rəyonun Milax kənd orta məktəbinin tarix müəllimi, “Tərəqqi” medallı Bəhman Əliyevlə əlaqə saxlayaraq 1992-1994-cü illərdə şəhid olmuş bir neçə culfali soydaşlarımız haqqında məlumat əldə edə bildik. Onu da qeyd edim ki 1990-1994-cü illərdə şəhid olmuş vətənin igid oğulları haqqında sosial şəbəkələrdə çox az məlumat yerləşdirilib.

*Qara büründülər cavan analar,
Dünən gəlin olan türfə sonalar,
Naləniz, ahınız vallah can alar,
Şəhid balaniza qurban olum mən.*

*Sizin çəkdiyiniz deyilməz dillə,
Taleyin vurduğu bu qəfil şillə,
Kaş mənə dəyəydi o vaxtsız güllə,
Şəhid balaniza qurban olum mən.*

*Can, ey Şəhidimin anası gəlin,
Onun hüzuruna səcdəyə gəlin,
Tək Şəhidin deyil, anası elin,
Şəhid balaniza qurban olum mən.*

**VƏTƏN MÜHARİBƏSİ QƏHRƏMANI,
KAPİTAN QƏZƏNFƏR KƏRİM OĞLU BAĞIRLI**
Canlı şahid

Xüsusi təyinatlı qüvvələrin kapitanı **Qəzənfər Kərim oğlu Bağırlı**, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Saltak kəndində anadan olub. Kapitan Qəzənfər Kərim oğlu Bağırlı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində xüsusi xidmətlərinə və işgal olunmuş ərazilərin azad olunması zamanı düşmənin məhv edilməsi üzrə qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırığını

yerinə yetirən zaman göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunəsinə görə, həmçinin hərbi qulluq vəzifəsini yerinə yetirən zamanı igidiyyin və mərdliyin nümayiş etdirilməsinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 9 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Qəzənfər Bağırlıya "Vətən Mühəribəsi Qəhrəmanı" adı verilmişdir.

Culfa şəhidləri

Təltifləri:

- (09.12.2020) — "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" medalı
(24.12.2020) — "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalı
(25.12.2020) — "Füzulinin azad olunmasına görə" medalı
(29.12.2020) — "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı.

Qəhrəmanlar özləri haqqında çox danışmağı xoşlamırlar. Haqqında söhbət açdığını vətənin qeyrətli oğlu barədə sosial şəbəkələrdə çox az məlumat rast gəldik. Lakin, qəhrəmanımızı bütün dünyaya tanıtmaq biz qələm sahiblərinin müqəddəs borcudur.

Culfa şəhidləri kitabını hazırlayarkən, Qəzənfər Bağırlının sağ olmasını eşidəndə çox sevindim və növbəti kitabımızı XTQ-in kapitanına həsr etməyi qərara aldım.

Bu şeiri isə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Qəzənfər Bağırlının şərəfinə ithaf edirəm:

*Qanından qan verdin qan, torpağıma,
Canından can verdin, can, torpağıma,
Vəlvələ salmışan düşmən bağrına,
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

*Gözün aydın olsun, ay mənim yurdum,
Azad olur kəndim, min yaşa ordum,
Doğma Qarabağda bir də doğuldum,
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

Rauf İlyasoğlu

*Mənfur düşmən qaçır, qorxur ordumdan,
Bizi ayırmışdı doğma yurdumdan,
Zərbə vur Qəzənfər, ardi-ardından,
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

*Şəhid olan canım, şəhid balası,
Şəhidlər qəlbimdə məskən salası,
Yurdumu düşməndən bir an alası
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

*Atamın, anamın ruhu oyanıb,
Erməni gəbərib, qana boyanıb,
Düşmənlər məhv olub, alışib, yanıb,
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

*Bilindi dostumuz, həm düşmənimiz,
Çoxdur hələ “axçı”, qul, kənizimiz.
Vardır Xəzər, Qara, Ağ dənizimiz,
Ordum Qələbəyə apardı bizi.
Ordum Qələbəyə apardı bizi.*

ŞƏHİD KAPİTAN ŞAMİL BALOĞLAN OĞLU BABAYEV

Babayev Şamil Baloğlan oğlu 1988-ci il yanvarın 26-da Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Camaldın kəndində dünyaya göz açıb. Baloğlan Babayev və Atikə Babayevanın qurduğu çoxuşaqlı ailədə böyüyüb, ədəb-ərkanlı, ləyaqətli gənc kimi yetişib. Ata-anasının sonbeşiyi olan Şamil mənəvi dəyərlərimizə, el-obanın adət-ənənələrinə həmişə ehtiramla yanaşıb. Ailədə onu vətənpərvər ruhda tərbiyə ediblər. Büyük qardaşı, Birinci Qarabağ müharibəsi veterani, vaxtilə xüsusi təyinatlı kimi xidmət etmiş Əli Babayevin Şamlinin dünyagörüşünün formallaşmasında rolu az olmayıb. Hələ orta məktəb illərindən Şamildə hərbi xidmətə, hərbçi peşəsinə maraq yaranıb. Bu baxımdan dayısı Ələkbər Qurbanovun keçdiyi təqdirəlayiq hərbi xidmət yolu da gənc üçün əzmkarlıq nümunəsi idi. Qeyd edək ki, Ələkbər Qurbanov Daxili Qoşunların veterani və ehtiyatda olan zabitdir. 2006-2007-ci illərdə Şamil Babayev Müdafiə Nazirliyinin “N” sayılı hərbi hissəsində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçib. Hərbi xidmət borcunu vicdanla yerinə yetirib.

Rauf İlyasoğlu

2010-cu ilin iyul ayından etibarən Şamil Babayev Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunlarının sıralarına müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətə qəbul olunub. Lənkəran rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissənin xüsusi təyinatlı dəstəsində qumbaraatan vəzifəsinə təyin edilib. Xidmətdə çalışqanlığı və komandanlığın etimadını doğrultması nəzərə alınaraq, o, Daxili Qoşunların Orta İxtisas Hərbi Məktəbinə (hazırda Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbi) hərbi təhsil almağa göndərilib. 2012-2014-cü illərdə burada təhsil aldığı dövrdə kursant kimi öz hazırlığı ilə fərqlənib.

Sonra yenidən hərbi xidmətini qoşunların Lənkəran rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissəsində davam etdirib. Bu dəfə zabit olaraq minaatan batareyasında təqim komandiri vəzifəsinə irəli çəkilib. Ancaq Şamil üçün hərbi xidmətdə əsas məramlardan biri xüsusi təyinatlılarının sırasında olmaq idi. Öz bilik və bacarığını məhz xüsusi təyinatlı bölmədə realizə və inkişaf etdirmək istəyirdi. Hərbi hissənin xüsusi təyinatlı dəstəsində atəş təminatı qrupunun komandiri vəzifəsinə təyin olunması onun ruh yüksəkliyini daha da artırırdı.

2018-ci ilin fevral-iyun aylarında Şamil Türkiyə Cümhuriyyətinin Jandarm Komando Məktəbləri və Təlim Mərkəzində jandarma zabit komando təməl kursu keçib. Bu kursda yiyələndiyi biliklər və qazandığı praktiki təcrübə onun xüsusi təyinatlı kimi peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsində vacib rol oynayıb.

Kursdan sonra “N” sayılı hərbi hissədə əvvəlki vəzifəsində xidmət edən Şamil tabeliyindəki şəxsi heyətin də döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığının müasir tələblər səviyyəsində artırılması yönündə öz söylərini əsirgəməyib. Komandir kimi daim onlara xüsusi təyinatlı üçün xas olan keyfiyyətlərin aşınmasına üstünlük verib. Həmçinin, onunla xidmət edənlər

Culfa şəhidləri

Şamilin nəcib insani keyfiyyətlərini, şəxsi heyətə qayğıkeşliyini də vurğulayırlar. Heç vaxt silahdaşlarının hansısa probleminə, çətinliyinə laqeyd qalmayıb.

Vətən müharibəsi başlayanadək Şamil “kapitan” hərbi rütbəsinədək yüksəlib. 3-cü dərəcəli “Qüsursuz xidmətə görə” medalı və müxtəlif həvəsləndirmə növləri ilə mükafatlandırılıb. Peşəkar və öz məsləyinə sadıq olan zabit kimi fəaliyyəti onun hərbi karyerasında yüksəlişi üçün tutarlı bünövrə yaratmışdı. Ancaq onu həyatda müqəddəs bir zirvə gözləyirdi...

Dağlıq Qarabağda erməni separatizminin baş qaldırıldığı ildə anadan olmuş Şamil Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə kiçik yaşlarında idi. Sonradan həmin müharibə haqqında dağının və böyük qardaşının söhbətlərini dinləmişdi. Həmkəndliləri və qohumları arasında o vaxt şəhid olmuşlar barədə də məlumatı vardı. O, özünü şəhid və qazilərimizin yolunun davamçısı kimi görürdü. Şamil və onun kimi neçə-neçə qeyrətli gəncin Vətən sevgisindən irəli gələn əsas həyat amalı itirdiyimiz torpaqları qan töküb, can verib geri almaq, illərlə acısını çəkdiyimiz bu qəbulədilməz gerçekliyi dəyişmək idi.

44 gün davam edən Vətən müharibəsində kapitan Şamii Babayev şərefli döyüş yolu keçib. Füzuli, Qubadlı, Xocavənd rayonları ərazisində və Şuşa şəhəri uğrunda döyüslərdə şücaət göstərib. Tərkibində vuruşduğu bölmə tərəfindən düşmənin canlı qüvvəsinə və texnikasına ciddi zərbələr vurulub, ermənilərin keçilməz saylığı postlar, atəş nöqtələri darmadağın edilib. İşgalçıya məxsus xeyli silah-sursat, digər döyüşaparma vasitələri qənimət götürülüb. Cəsur zabit bəzi döyüşlər zamanı tabeliyindəki hərbi qulluqçuları düşmənin qurduğu pusqudan çıxarmağı bacarıb, ağır itkilərə uğramaq təhlükəsinin qarşısını alıb.

Rauf İlyasoğlu

Şuşa əməliyyatının bizim zəfərimizlə başa çatması üçün bir zabit kimi onun və komandiri olduğu döyüşçülərin də göstərdiyi rəşadət barədə hələ çox danışılacaq və yazılmacaq. Bu əməliyyatın bir sıra unikal taktiki xüsusiyyətləri hərbi dərsliklərə yazılıacaq. Yüksəklikdə və mürəkkəb relyefə malik ərazidə yerləşən Şuşanın texnikasız, dağ-meşə ciğirləri ilə yaxınlaşaraq, sildirim qayalar üzərindən qalxaraq, qətiyyətli həmlə edilməklə işğaldan azad olunması qəhrəmanlıq nümunəsidir. Kapitan Şamil Babayev 2020-ci il noyabrın 7-də Şuşa şəhərində olduğu mövqenin düşmən tərəfindən minaatanlardan atəşə tutulması nəticəsində bədəninin bir neçə nahiyəsindən ağır yaralanıb. Zabitə tibbi yardım göstərilsə də, şəhər və ətrafi atəş altında olduğundan, 7-8 noyabrda hospitala təxliyəsi mümkün olmayıb. Şəhərdə yerləşdirildiyi sığınacaqlar da düşmənin şiddetli atəşinə məruz qalıb. Şamilin aldığı ağır yaralardan vəziyyəti kəskin pisləşib və o, noyabrın 8-də silahdaşlarının yanında dünyasını dəyişib.

16.11.2020-ci ildə Naxçıvan MR Ədliyyə Nazirliyinin Culfa Rayon Qeydiyyat Şöbəsi tərəfindən verilən ölüm haqqında şəhadətnamədə isə kapitan Şamil Babayevin şəhadətə qovuşduğu tarix 10.11.2020-ci il qeyd edilib.

Kapitan Şamil Babayev Camaldın kəndinin qəbiristanlığında dəfn olunub. Məzari üzərinə həkk edilən şəhadət tarixi də 10.11.2020-ci ildir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı 9 dekabr 2020-ci il tarixli, 15 dekabr 2020-ci il tarixli, 25 dekabr 2020-ci il tarixli, 29 dekabr 2020-ci il tarixli müvafiq sərəncamlarına əsasən kapitan Şamil Baloğlan oğlu Babayev şəhadətə qovuşduqdan sonra “Zəfər” ordeni, “Vətən uğrunda”, “Füzulinin azad olunmasına görə” və “Şuşanın azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib. Şəhid haqqında “Komando” adlanan videofilm çəkilib. Şamil evli idi, 6 yaşlı Yusif adlı bir oğul yadigarı qalıb.

ŞƏHİD BAŞ LEYTENANT AMİN GÜLMƏMMƏDOV

Amin Mais oğlu Gülməmmədov 1995-ci ilin iyulun 31-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Saltaq kəndində anadan olub. Amin Gülməmmədov orta məktəbi bitirdikdən sonra Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə təhsil alıb. Liseyi bitirdikdən sonra hərbi təhsilini davam etdirmək üçün Bakıdakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olub.

Yüksək hərbi biliklərə yiyələnən Amin Gülməmmədov nümunəvi xidməti ilə seçilib. Nümunəvi xidməti onu Qarabağ döyuşlərində də fərqləndirib.

Füzulidən başlayan və Daşaltıya qədər davam edən döyuşlərdə böyük rəşadət göstərib.

Füzulinin, Hadrutun, Cəbrayılın, Xocavəndin işğaldan azad olunması uğrunda qəhrəmanlıqla vuruşub və şəhidlik məqamına yüksəlib.

Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirən, düşmə-

Rauf İlyasoğlu

nin əsas qruplaşmalarını və texnikasını məhv etməklə qoşunlarımızın döyük qabiliyyətinin qorunub saxlanılmasında fərqlənən Amin Mais oğlu Gülməmmədov Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə şəhadətə qovuşduqdan sonra “Cəsur döyüşçü”, “Vətən uğrunda”, “İgidliyə görə” və “Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunub.

Şəhid Amin Gülməmmədov 28.12.2020-ci il tarixdə Culfa rayon Saltaq kənd qəbiristanlığında dəfn olunub.

*Şəhidlər şərəf, qeyrət, ucalıq zirvəsidir,
Şəhidlər azadlığın od-şimşək zərrəsidir.
Şəhidlər tarixləşən - istiqlal türbəsidir,
Şəhidlər şimşək kimi buludlar saxlamazlar.
Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!*

*Şəhidlər Vətən daşı, yurdun vətəndaşıdır,
Şəhidlər azadlığın uca heykəl daşıdır.
Şəhidlər məmləkətin, xalqın qan yaddaşıdır.
Şəhidlər unudulmaz, ölməz, can dağlamazlar.
Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!*

ŞƏHİD LEYTENANT VƏLİ KAMAL OĞLU QULİYEV

Quliyev Vəli Kamal oğlu
1997-ci il iyulun 20-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun **Qazançı** kəndində anadan olub. 2003-cü ildə Qazançı kəndinin Elsevər Eldaroğlu adına tam orta məktəbində, 2009-cu ildən isə Naxçıvan Muxtar Respublikası Azər Tağıyev adına 17 nömrəli məktəbində, 2011-2014-cü illərdə isə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə təhsil alıb. 2014-cü ildə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olub, 2018-ci ildə isə həmin məktəbi leytenant rütbəsi ilə bitirib. Bundan sonra elə həmin il Ağcabədidə yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə xidmətə başlayıb. Bir neçə aydan sonra öz istəyi ilə ön cəbhəyə göndərilib. Təxminən bir il orada xidmət etdikdən sonra yenidən əvvəlki hərbi hissəyə qaytarılıb. Vətən müharibəsinin ilk günlərində döyüslərə atılan böyük komandiri Vəli Quliyev Cəbrayıllı, Füzuli, Xocavənd - xüsusiilə Hadrut, Zəngilan və Qubadlının azad edilməsi uğrunda hərbi əməliyyatlarında iştirak edib. Oktyabrın 22-də Qubadlı ug-

Rauf İlyasoğlu

runda gedən döyüslərdə qəhrəmancasına şəhid olub. Naxçıvan şəhərində dəfn edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Sərəncamları ilə şəhadətə qovuşduqdan sonra “Azərbaycan Bayrağı” ordeni, “Cəbrayıllın azad olunmasına görə”, “Qubadlının azad olunmasına görə”, “İgidliyə görə”, “Cəsur döyüşçü”, “Vətən uğrunda” medalları ilə təltif olunub.

Subay idi. Ruhunuz şad olsun şəhidlərim.

*Şəhidlər doğulan gün əbədiyyət başlayır,
Şəhidlər imamlar tək ürəklərdə yaşayır.
Şəhidlər karvanını zaman özü daşıyır,
Şəhidlər cənnət əhli - matəm, yas saxlamazlar,
Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!*

*Şəhidlər xiyabani müqəddəs pirimizdir,
Şəhidlər xiyabani ziyarət yerimizdir.
Şəhidlər qürur rəmzi, özünü dərkimizdir.
Şəhidlər qeyrət qanı, axmasa çağlamazlar,
Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!*

ŞƏHİD LEYTENANT CEYHUN ZEYNAL OĞLU DÜNYAMALIYEV

Azərbaycan Ordusunun leytenantı **Ceyhun Dünyamaliyev** 1996-cı il oktyabrın 15-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa şəhərində anadan olub. 2002-2011-ci illərdə Culfa şəhərində 3 nömrəli tam orta məktəbdə, 2011-2014-cü illərdə isə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə təhsil alıb. 2014-2018-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) ali hərbi təhsil alıb.

Ceyhun Dünyamaliyev 2019-cu ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin "N" sayılı hərbi hissəsində "leytenant" hərbi rütbəsində xidmət edirdi.

Azərbaycan Ordusunun leytenantı olan Ceyhun Dünyamaliyev 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistən işğalı altında olan ərazilərimizin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərkibində Murovdağ istiqamətində gedən döyüslərdə, həmçinin Şuşanın azadlığı

Rauf İlyasoğlu

uğrunda gedən döyüslərdə xüsusi silə fərlənib. Ceyhun Dünyamalıyev noyabrın 8-də Şuşa döyüsləri zamanı şəhid olub. Culfa şəhərində dəfn olunub.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli

Sərəncamına əsasən Ceyhun Dünyamalıyev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə, Azərbaycanın Şuşa rayonunun işgaldən azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ceyhun Dünyamalıyev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə, Azərbaycanın Kəlbəcər rayonunun işgaldən azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ceyhun Dünyamalıyev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

ŞƏHİD LEYTENANT YAQUB MƏHƏMMƏD OĞLU NƏCƏFOV

Nəcəfov Yaqub Məhəmməd oğlu 2000-ci il iyulun 7-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa şəhərində anadan olub. 2017-ci ildən Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) təhsil alırdı. Quru Qoşunlar Fakültəsinin IV kurs Kursantı idi. 2020-ci ilin sentyabrda Vətən müharibəsinin başlaması ilə bağlı "kiçik leytenant" rütbəsi ilə mühabibəyə yollandı. Subay idi.

Azərbaycan Ordusunun kiçik leytenantı olan Yaqub Nəcəfov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlayan Vətən müharibəsi zamanı Füzulinin, Cəbrayıllı, Zəngilanın, Qubadlıının və Şuşanın azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə savaşıb. Yaqub Nəcəfov noyabrın 8-də Şuşa döyüsləri zamanı şəhid olub. Culfa şəhərinin Şəhidlər Xiy-

Rauf İlyasoğlu

banında dəfn olunub.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Yaqub Nəcəfov şəhadətə qo-

vuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medali ilə, Azərbaycan ərazi lərinin işğaldan azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirdiyinə, düşmənin əsas qruplaşmalarının məhv edilməsi ilə qoşunların döyük qabiliyyətinin qorunub saxlanılmasında fərqləndiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 18.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Yaqub Nəcəfov şəhadətə qoşduqdan sonra "Cəsur döyüşçü" medalı ilə, Azərbaycanın Şuşa rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılıraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Yaqub Nəcəfov şəhadətə qoşduqdan sonra "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

ŞƏHİD NİCAT RİZVAN OĞLU MƏMMƏDLİ

Nicat Rizvan oğlu Məmmədlı 1999-cu il iyulun 31-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa şəhərində anadan olub. 2005 - 2013-cü illərdə Culfa şəhərində 2 nömrəli tam orta məktəbdə, 2013-2016-cı illərdə isə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseydə təhsil alıb. 2016-2020-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) ali hərbi təhsil alıb.

Azərbaycan Ordusunun leytenantı olan Nicat Məmmədlı 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Tərtər rayonunun Suqovuşan qəsəbəsinin azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə savaşış. Nicat Məmmədlı oktyabrın 9-da Suqovuşan döyüsləri zamanı şəhid olub. Culfa şəhərində dəfn olunub.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda

Rauf İlyasoğlu

döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamlarına əsasən Nican Məmmədli şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən müharibəsi iştirakçısı", "Ağdamın azad olunmasına görə", "Suqovuşanın azad olunmasına görə", "Vətən uğrunda" və "Rəşadət ordeni" medalları ilə təltif edilib.

Bu zirvə ən ali müqəddəs və şərəfli olan şəhidlik zirvəsidir. Çünkü şəhidlər Uca Yaradanın vətənin və millətin yolunda şüurlu surətdə canlarını fəda edən insanlardır. Şəhidlər bizə qürur və şərəf yaşatdılar. Ruhunuz şad olsun, rahat uyunur, nuruzlu şəhidlərimiz.

*Şəhidlər ana yurdu tutdular candan baha,
Şəhidlər yollar açdı, qaranlıqdan sabaha.
Şəhidlər ölməz ruhla, gedir üzü Allaha,
Şəhidlər gedən yolu tufanlar bağlamazlar.
Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!*

ŞƏHİD LEYTENANT NİHAT MEHMAN OĞLU SEYİDOV

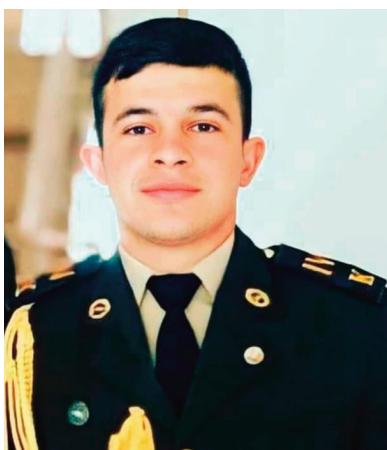
Seyidov Nihat Mehman oğlu 12 iyun 1998-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayon Teyvaz kəndində anadan olub.

2004-cü ildə Naxçıvan şəhəri 14 nömrəli məktəbdə orta təhsil almağa başlayıb, 2 il burada oxuduqdan sonra 17 nömrəli məktəbdə təhsilinə davam edib.

2012-ci ildə Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev adına hərbi liseyə daxil olub. 2015-ci ildə hərbi liseyi bitirdikdən sonra Bakıda Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə(AAHM) daxil olub.

2019-cu ildə AAHM-dən məzun olan leytenant Nihat Seyidov Mingəcevir şəhərindəki “N” sayılı hərbi hissədə xidməti vəzifəsinə başlayır. 2020-ci ildə böyük komandiri vəzifəsinə təyin olunur. 2020-ci ilin mart ayında döyüş fəaliyyəti və ictimai siyasi hazırlıqlarda əldə etdiyi yüksək naliyyətlərə görə Fəxri fərmanla təltif olunur.

İkinci Qarabağ Mühəribəsinin başlaması ilə döyüşə qatılan gənc leytenant Nihat Seyidov oktyabrın 15-də Suqovuşanın

Rauf İlyasoğlu

azadlığı uğrunda döyüslərdə şəhid olur. 2 noyabr 2020-ci il tarixində cənazəsi Naxçıvana gətirilərək şəhər məzarlığında dəfn edilir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamlarına əssən Nihad Mehman oğlu Seyidov şəhadətə qovuşduqdan sonra “Vətən uğrunda”, “Suqouşının azad olunmasına görə”, “Döyüsdə fərqlənməyə görə” medalları və “Rəşadət ordeni” ilə təltif olunub.

ŞƏHİD LEYTENANT HAFİS CAVANŞİR OĞLU QASIMOV

Azərbaycan Ordusunun leytenantı **Qasımov Hafis Cavanşir oğlu** 1998-ci il iyul ayının 18-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun **Camaldın** kəndində anadan olmuşdur. 2004-2012-ci illərdə Camaldın kənd tam orta məktəbində oxumuş, 8-ci sinfi bitirdikdən sonra 2012-2015-ci illərdə Naxçıvan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev adına Hərbi liseydə təhsil almışdır.

2015-ci ildə həmin liseyi bitirərək H.Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olmuşdur. Kursantlıq illərində 2018-ci ildə Azərbaycan ordusunun yaranmasının yüz illiyi ilə əlaqədar keçirilən paradda iştirak etmiş və “Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi (1918-2018)” yubiley medalı ilə təltif edilmişdi. 2019-cu ildə həmin məktəbi “Şəxsi heyətlə iş üzrə böyük komandirinin müavini” ixtisası üzrə bitirib.

2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyinin qərarı ilə “N” sayılı hərbi hissədə “Şəxsi heyətlə iş üzrə böyük komandirinin müavini” vəzifəsinə təyin edilib. Leytenant Hafis Qasımov qısa xidməti dövründə bir sırə nəaliyyət-

Rauf İlyasoğlu

lər qazanmış, hərbi hissə və Birlik Komandanlığı tərəfindən dəfələrlə təltiflərə layiq görülmüşdü.

İşgal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının azad olunması uğrunda başlanan “Vətən müharibəsi”-nin ilk günlərindən döyüslərdə iştirak edən Hafis Qasımov Füzuli-Cəbrayıł istiqamətində gedən döyüslərdə 14 oktyabr 2020-ci ildə qəhrəmancasına şəhid olmuşdur. Bu istiqamətdə yerləşən bir neçə kəndin və Xudafərin körpüsünün düşməndən azad olunmasında iştirak etmişdir. Şəhid Hafis Qasımovun nəşri 18 oktyabr 2020-ci il tarixində Naxçıvana gətirilmiş və doğulduğu Camaldın kəndində dəfn edilmişdir.

Azərbaycan ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020 tarixli sərəncamına əsasən Hafis Qasımov şəhadətə qovuşduqdan sonra “Vətən uğrunda” medalı ilə, 25.12.2020 tarixli sərəncama əsasən isə “Füzulinin azad olunmasına görə” medalı ilə,

Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işgaldən azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını yerinə yetirərkən şəxsi mərdlik və ığidlik göstərdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Hafis Qasımov şəhadətə qovuşduqdan sonra "İgidliyə görə" medalları ilə təltif edilmişdir. Subay idi.

ŞƏHİD RAUF SƏXAVƏT OĞLU ƏLİYEV

Rauf Səxavət oğlu Əliyev

1994-cü il iyun ayının 4-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Əbrəqunus kəndində dünyaya göz açıb

Orta təhsilini Nəsimi rayonu 19 nömrəli məktəbdə alıb. 2011-2015-ci illərdə Azərbaycan Texniki Universitetinin İnformasiya və texnologiya fakültəsini bitirib. 2016-cı ildə hərbi xidmətə yollanıb və Aprel döyüşlərinin fəal iştirakçısı olub.

Hərbi xidmətdən sonra əmək fəaliyyətinə Celt Colleges hazırlıq kurslarında ingilis dili müəllimi olaraq başlayıb, daha sonra nüfuzlu İKT şirkətlərində aparıcı vəzifələrdə çalışıb. Sonuncu iş yeri və çalışdığı vəzifə Azər-Türk Bankda programçı vəzifəsi olub.

Programlaşdırma üzrə bir çox beynəlxalq sertifikatları qazanıb, bir neçə xarici ölkədə programlaşdırma üzrə təlimlərdə iştirak edib. İngilis, rus dillərini mükəmməl bilməklə yanaşı, həvəskar gitara ifaçısı olub.

Rauf İlyasoğlu

Rauf Əliyev İkinci Qarabağ mühəribəsi başlayan zaman könüllü olaraq cəbhəyə yollanıb, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan və Xocavənd rayonlarının azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə fəal iştirak edib. 22 oktyabr 2020-ci ildə Hadrut qəsəbəsi uğrunda

gedən döyüşlər zamanı şücaət göstərərək, qəhrəmancasına vuruşaraq şəhid olub.

Lökbatan qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 15 dekabr tarixli Sərəncamı ilə Rauf Səxavət oğlu Əliyev Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarında iştirak edib və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün “Vətən uğrunda” medalı ilə təltif edilib.

*Şəhidlər ölməzdir, vətən bölünməz,
Onlar ən yüksək zirvələrdədir.
Duyğusu olmayan bu hissi duymaz,
Şəhidlər əl çatmaz zirvələrdədir.*

ŞƏHİD LEYTENANT ŞÜKÜR BAYRAM OĞLU HACIYEV

Şükür Bayram oğlu Hacıyev 25 avqust 1999-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının **Babək** şəhərində anadan olmuşdur. Atası Bayram Hacıyev Culfa rayonunun **Milax** kəndindən- dir. Şükürün anası isə Babək rayonundandır. Ailə qurduq- dan sonra atası işi ilə əlaqədar Babək rayonunda yaşamışlar. 2005-ci ildə Babək şəhər tam orta məktəbin 1-ci sinifinə daxil olmuşdur, 8-ci sinfi bitirdikdən sonra 2013-2016- ci illərdə Naxçıvan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev adına Hərbi liseydə təhsil almışdır. 2016-ci ildə hərbi liseyi bitirərək Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olmuşdur. 2020-ci ildə həmin məktəbi müvəffəqiyyətlə bitmişdir.

2020-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyinin qərarı ilə hərbi hissədə leytenant vəzifəsinə təyin edilmişdir. Azərbaycan Ordusunun leytenantı olan Şükür Hacıyev 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Suqovuşan (Tərtər) istiqamətində gedən döyüslərdə iştirak etmişdir.

Rauf İlyasoğlu

12 oktyabr 2020-ci ildə Suqovuşan uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdur. Babək şəhər məzarlığında dəfn edilib.

Oğlunun şəhid olması xəbəri atanı qururlandırsa da ,digər tərəfdən bala dağı onu çox sarsılmış və Sükürün şəhadətə qovuşduqdan sonra atası Bayram Hacıyev cəmi altı ay yaşamış və oğul itkisinə dözməyərək dünyasını dəyişmişdir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Şükür Hacıyev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda", Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını yerinə yetirərkən cəsarət və fədakarlıq göstərmiş, habelə təşəbbüskar və qətiyyətli hərəkətlər nümayiş etdirməsinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 18.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən "Döyüsdə fərq-lənməyə görə" medalı, Azərbaycan Respublikasının Suqovuşan kəndinin işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılmış döyük əməliyyatlarda iştirak edərək igidlik və mərdlik nümunəsi göstərdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi uğrunda gedən döyük əməliyyatlarında iştirak edərək igidlik və mərdlik göstərmiş, hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirərək şəhid olmuş Şükür Hacıyev şəhadətə qovuşduqdan sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 05.11.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilmişdir.

ŞƏHİD GİZİR DAŞQIN ELŞAD OĞLU RZALI

Rzalı Daşqın Elşad oğlu
1993-cü il mayın 27-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Yayıçı kəndində anadan olmuşdu. 2000-2011-ci illərdə Yayıçı kənd tam orta məktəbində təhsil alıb. Ailəli idi.

Daşqın Rzalı 2011-2012-ci illərdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin sıralarında müddətli həqiqi hərbi xidmətdə olub. 2017-ci ilin fevral ayından isə əvvəlcə Lənkəran şəhərində yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə, sonra isə Xızı şəhərində yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə xidmət edib.

Azərbaycan Ordusunun Sərhəd Qoşunlarının kiçik giziri olan Daşqın Rzalı 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Zəngilanın azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə savaşıb. Daşqın Rzalı oktyabrın 21-də Zəngilan döyüsləri zamanı şəhid olmuşdur. Culfa rayonunda dəfn olunub.

Rauf İlyasoğlu

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi zamanı döyük əməliyyatlarına yüksək peşəkarlıqla rəhbərlik etmiş, düşmənin canlı qüvvəsinin və döyük texnikasının məhv edilməsində fədakarlıq və rəşadət göstərmiş, vəzifə borcunu ləyaqətlə və vicdanla yerinə yetirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sə-

rəncamına əsasən Daşqın Rzalı şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi zamanı döyük əməliyyatlarının rəhbəri olan, düşmənin canlı qüvvəsinin məhv edilməsində rəşadət göstərən, vəzifə borcunu ləqayətlə və vicdanla yerinə yetirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Daşqın Rzalı şəhadətə qovuşduqdan sonra 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə, Azərbaycanın Zəngilan rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 25.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Daşqın Rzalı şəhadətə qovuşduqdan sonra "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

ŞƏHİD GİZİR BAĞIR ƏSƏD OĞLU ƏLƏKBƏROV

Ələkbərov Bağır Əsəd oğlu hərbçi atanın ikinci oğlu və son beşiyidir. O, 10 fevral 1995-ci ildə dünyaya gəlmişdi. Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının **Naxçıvan** şəhərində dünyaya gələn Bağır 2001-ci ildə elə həmin şəhərdə 705 N- li məktəbdə təhsil almağa başlamışdı. Sonradan ailənin Culfa şəhərinə köçməsi səbəbindən Bağır təhsilini Culfa şəhər 3 N- li məktəbdə davam etdirmişdi. 2012-ci ildə təhsilini başa vurmuşdu. 01.04.2013 - cü ildə hərbi xidmətə getmişdi. Naxçıvan MR-də N sayılı hərbi hissədə snayperçi əsgər kimi xidmət etmişdi. Hərbi xidməti zamanı nümunəvi əsgər olduğuna, nizam-intizam qaydalarına əməl etdiyinə görə hərbi hissə komandirliliyi tərəfindən ailəsinə təşəkkür məktubu ünvanlanmışdı. Xidmətini bitirməyinə 3 ay qalmış qorxmazlığı, cəsarəti göz öünüə alınaraq ona Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin (XTQ) Gizir rütbəsi verilmişdi. Qorxubilməz qəhrəman sanki Vətən üçün doğulmuşdu. Atasının yolunu qururla davam etdirən

Rauf İlyasoğlu

Bağır seçdiyi peşenin məsuliyyətini gözəl dərk edirdi. Vətənin azadlığının carçısının elə özü olacağını dilə gətirirdi. Onun üçün də hər zaman çalışır, bir çox beynəlxalq təlimlərdə iştirak edirdi. O, 21 mart 2015-ci ildə XTQ-in hərbi hissə komandiri Rəşad Aslanov tərəfindən döyük və ictimai-siyasi hazırlığında əldə etdiyi nailiyyətlərə görə Fəxri fərmanla təltif edilmişdi. 2016-ci ildə snayper kursunu fərqlənmə ilə bitirmiş, 2017-ci ildə yenidən Fəxri fərmanla təltif edilmişdi.

2018-ci ildə Türkiyədə keçirilən Özəl Kuvvet Tim Kəskin Nişancı kursunu uğurla bitirmiş və sertifikat almışdır. Ardınca davam edən Özəl Kuvvet Uzman Nişancı kursunu uğurla bitirərək sertifikatla təltif edilmişdi. Bununla yanaşı, elə həmin ildə əlbəyaxa döyük növündə qalib olduğu üçün Fəxri fərmanla təltif edilmişdi. Hərbidə olduğu hər an gələcəkdə Vətənə yararlı bir hərbçi olmaq üçün hər vəchlə çalışan Bağır Ermənistan ordusunun 2018-ci il mayın 20-dən 27-nə qədər Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şahbuz rayonu istiqamətində atəşkəsi pozması nəticəsində baş verən döyüslərdə qəhrəmancasına döyüşmüdü. Həmin döyük tarixin yaddaşına həkk olunmuşdu. O döyüslərdə Əlahiddə Ümməqoşun Ordu-

Culfa şəhidləri

sunun əks-həmləsi nəticəsində Şərur rayonunun Gündüt kəndi, Ağbulaq yüksəkliyi, Qızılqaya dağı, Qaraqaya dağı azad olunmuş, Dərələyəz mahalının Arpa kəndi Azərbaycan ordusunun nəzarəti altına keçmişdi. Bağır döyüsdə göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Vasif Talibov tərəfindən mükafatlandırılmışdı. 2019-cu ildə "Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi" yubiley medalı ilə təltif olunmuşdu. İllərlə hərbidə yiyələndiyi elmin və bacarığın sayəsində Qarabağın azadlığa qovuşacağı günün uzaqda olmadığını bilirdi Bağır. Bəli, o günlər yetişdi. Bağır və onun kimi minlərlə oğul Qarabağı anasına qovuşdurdu. Axan şəhid qanları anaların göz yaşları ilə qarışdı. Sentyabrın 27-də başlayan müharibə çox keçmədən ordumuzun üst-üstə qazandığı zəfərlərdən xəbər verdi. Həmin döyüslərdə qəhrəmanlığı ilə fərq-lənən snayperçi Bağır **Tehran Mənsimovun** dəstəsində yer almışdı. Erməni quydurlarından intiqam alan sərrast atıcının açdığı atəş hədəfdən yayınmındı. Vətənin azad torpaqlarını görmək sevincini yaşayan qəhrəmanın şəhadət arzusunu da Allah gerçək etdi. O, 15 oktyabr 2020 - ci ildə Hadrutun azad olunması uğrunda gedən qızgrün döyüşlər zamanı qəhrəmancasına şəhid oldu və doğulduğu Naxçıvan şəhərində dəfn edilmişdir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Bağır Ələkbərov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı, Azə-

Rauf İlyasoğlu

baycan ərazilərinin işğaldan azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını yerinə yerinə yetirən zaman mərdliyin və igidliyin göstərilməsinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 18.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Bağır Ələkbərov şəhadətə qovuşduqdan sonra "İgidliyə görə" medalı, Azərbaycanın Şuşa rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Bağır Ələkbərov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı, Azərbaycanın Füzuli rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Bağır Ələkbərov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Füzulinin azad olunmasına görə" medalı, Azərbaycanın Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Bağır Ələkbərov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir. Ailəli idi, bir övladı yadi-gar qalıb.

ŞƏHİD BAŞ ÇAVUŞ SAHİB YAŞAR OĞLU MƏMMƏDOV

Məmmədov Sahib Yaşar oğlu 13 noyabr 1989-cu ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun **Yayıcı** kəndində anadan olmuşdu. Ailədə 2 bacı 2 qardaş olmuşdular.

Orta təhsilini 1996-ci ildə böyüküb boyabaşa çatdığı Yayıcı kəndindəki Tağı Qasımoğlu adına 1 sayılı orta məktəbdə alıb. Hələ orta məktəbin ikinci sinfində oxuyarkən idmanın cüdo növü ilə məşğul olan Sahib bu sahədə qazandığı uğurlarına görə müxtəlif dərəcəli diplom və medallarla təltif edilib. Müddətli həqiqi hərbi xidmətini 2008-ci ilin yanvar ayından 2009-cu ilin iyul ayınadək Müdafiə Nazirliyinin “N” sayılı hərbi hissəsində keçib. Tərxis olunduqdan sonra bir müddət mülki işdə çalışsa da, hərbçi peşəsinə olan böyük marağının səbəbindən hərbi xidmətə qayıtmaga qərar verib. Beləliklə, 2011-ci ilin noyabr ayında Daxili Qoşunların Quba rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissəsində müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətə qəbul olunan Sahib Vətənə olan borcunu yerinə yetirməyə başlayıb. 2012-ci ilin yanvar ayından etibarən hərbi hissənin “Bəbir”

Rauf İlyasoğlu

şərti adını daşıyan xüsusi təyinatlı dəstəsində xidmətini davam etdirən baş çavuş Sahib Məmmədov əvvəlcə atəş təminatı qrupunda 60 mm-lik minaatan yarımqrupunda heyət nəfəri, döyük təminatı qrupunda təminat yarımqrupunun komandiri, atəş təminatı qrupunda 60 mm-lik minaatan yarımqrupun komandiri vəzifələrində, 2017-ci ilin yanvar ayından şəhidlik məqamına yüksəldiyi günədək isə xüsusi həmlə qrupunda yarımqrup komandiri kimi xidməti-vəzifə borcunu ləyaqətlə yerinə yetirib.

Nümunəvi yarımqrup komandırı kimi bilik və bacarığı sayəsində böyük rəislərin etimadını və tabeliyində olan şəxsi heyətin hörmətini qazanmağı bacarıb. Həmçinin, xidmət etdiyi dövrdə yüksək döyük hazırlığı və nümunəvi xidmətilə fərqlənən cəsur hərbi qulluqçu 3-cü dərəcəli “Qüsursuz xidmətə görə” medalı ilə təltif edilib, eləcə də hərbi hissənin və dəstənin komandanlığı tərəfindən dəfələrlə mükafatlandırılıb. Quba rayonundakı “N” sayılı hərbi hissədə “Bəbir” şərti adını daşıyan xüsusi təyinatlı dəstə komandırının tərbiyə işləri üzrə müavini, Vətən müharibəsi iştirakçısı kapitan Əhməd İsmayılov (Vətən müharibəsi zamanı Cəbrayıl rayonu ərazisində gedən döyüşdə yaralanıb) vaxtilə birgə xidmət etdiyi yarımqrup komandırının nümunəvi xidmətini bu gün də fəxr hissi

Culfa şəhidləri

ilə qeyd edir: “44 günlük Vətən müharibəsində dəstəmizin şəhid olmuş cəsur hərbi qulluqçularından biri də yarımqrup komandiri baş çavuş Sahib Məmmədovdur.

Sahib öz üzərində çalışan bacarıqlı yarımqrup komandırı kimi qarşıya qoyulan bütün tapşırıqları hər zaman vicdanla yerinə yetirib. Vətənpərvərliyi, cəsurluğu, bir sözə, müsbət xarakterik xüsusiyyətləri ilə tabeliyindəki şəxsi heyətə nümunə olub. Tələbkarlığı ilə yanaşı, onlardan qayğısını da əsirgəməyib. Ən əsası da bir yoldaş kimi olduqca mehriban, deyib-gülən, zarafatçı olmasına rəğmən, hərbi xidmətə olan ciddi münasibətilə fərqlənib. Məhz buna görə də nümunəvi hərbi qulluqçu kimi kollektivin rəğbətini qazanmağı bacarıb”.

Vətən müharibəsi başlayanda baş çavuş Sahib Məmmədov böyük qürur və düşmənə sonsuz nifrət hissi ilə döyüslərə qatılıb. Cəbrayıllı, Füzuli və Xocavənd rayonları istiqamətlərində yerləşən bir çox yaşayış məntəqəsinin və ayrı-ayrı strateji yüksəkliklərin azad olunması uğrunda gedən döyüslərdə göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunələri ilə hərbi anda sadıq əsl xüsusi təyinatlı olduğunu bir daha sübut edib. 19 oktyabr 2020-ci il... Füzuli-Xocavənd istiqamətində gedən döyüslərdən biri Sahibin son döyüşü oldu. Bu döyüşdə dəstə komandırı mayor Şixamir Qaflanovun rəhbərliyi altında tərkibində Sahibin də vuruşduğu cəsur xüsusi təyinatlılardan ibarət qrupun şəxsi heyəti tərəfindən ermənilərin xeyli sayıda canlı qüvvəsi və hərbi texnikası məhv edilərək, mühüm mövqeləri ələ keçirilir. Lakin acı məglubiyyətlə barışmaq istəməyən düşmən digər yüksəkliklərdə yerləşən postlarından itirdiyi mövqeləri snayperlərdən, iriçaplı silahlardan və minaatanlardan güclü atəşə tutur. Oktyabrin 19-u Füzulinin Cəmili kəndi istiqamətində şiddətli

Rauf İlyasoğlu

döyüşün gedişində düşmənin atdığı minaatan mərmisinin yanlığında partlaması nəticəsində aldığı ağır qəlpə, həmçinin, gullə yaralanmalarından baş çavuş Sahib Məmmədov gözlərini əbədi yumaraq şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. Baş çavuş Sahib Məmmədov 2020-ci il oktyabrın 24-də Yayıçı kəndinin qəbiristanlığında dəfn olunub.

2010-cu il oktyabrın 29-da Gülnar xanımla ailə həyatı qurmuş şəhid hərbi qulluqçumuzun Ayla, Məryəm və Rübabə adlı övladları yadigar qalib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə hələ xidmət etdiyi dövrə "Qüsursuz xidmətə görə" 3-cü dərəcəli medalı ilə təltif edilən baş-çavuş Məmmədov Sahib Yaşar oğlu şəhadətindən sonra da, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 dekabr 2020-ci il tarixli və 22 dekabr 2020-ci il tarixli müvafiq sərəncamları ilə baş çavuş Məmmədov Sahib Yaşar oğlu (şəhadətə qovuşduqdan sonra) "Vətən uğrunda" və "Cəbrayılın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

*Qərənfil qanla dolu,
Düzülüb şəhid yolu.
Şəhidə baş əyirlər,
Bu yolun sağı, solu.*

*Köynəyi qanlı gəldi,
Üzü ağ, alnı gəldi.
Ölümlərin içində
Şəhidim şanlı gəldi.*

ŞƏHİD KƏNAN VAQİF OĞLU QULİYEV

Quliyev Kənan Vaqif oğlu 11 sentyabr 1992-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa şəhərində anadan olub. 1998-ci ildə Culfa şəhər Məhərrəm Əsgəroğlu adına 2 nömrəli tam orta məktəbin 1-ci sinifinə daxil olub. Təhsil aldığı dövrdə səmimiliyi, mərdliyi, vətənpərvərliyi ilə müəllimlərinin diqqətini çəkib. 2009-cu ildə məktəbi bitirdikdən sonra 2010-cu ildə Naxçıvan Texniki Peşə və Sürücülük məktəbində sürücülük təhsili alıb və həmin ilin oktyabr ayında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində həqiqi hərbi xidmətə çağırılıb. Atası Vaqif Quliyevin bildiridiyinə görə, Vətənə olan borcunu ləyaqətlə yerinə yetirən Kənan 2012-ci il aprel ayında hərbi xidmətini başa vurub.

Bir müddət mülküdə sürücü işləsə də, özünü hərb sənətində görən el oğlumuz 4 oktyabr 2019-cu ildə Azərbaycan Respublikası Ordu sıralarında XTQ-də hərbi qulluqçu kimi xidmətə başlayıb. "Mülküdə sürücü işlədiyi dövrdə oğlum ağır qəza keçirdi. Lakin bu qəzadan Kənan burnu qanamadan sağ-

Rauf İlyasoğlu

salamat qurtardı. Onun həyatda qalmağına dəfələrlə şükr etdik. Hardan biliydi ki, Kənanın qəzadan sağ çıxmasının səbəbəbi qismətində şəhidlik olmasıdır."

Kənan 2018 -ci ilin noyabr ayında sevdiyi Aysel xanımla ailə həyatı qurur. Həyat yoldaşına lazım gəldikdə ata, lazım gəldikdə qardaş olur Kənan. 2019-cu ilin oktyabır ayında qu-

liyevlər ailəsinə bir sevinc nəsib olur. Kənanın bir oğul ovladı dünyaya göz açır. Lakin körpələri cəmi bir həftə ömür yaşayır. Oktyabr ayının 26- da cənnətə köçür. 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğali altında olan ərazilərin azad edilməsi üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Naxçıvana ilk şəhid gələndə Kənan şəhid qardaşlarını qarşılamağa gedib. Ailəsinə " Mən mütləq oraya getməliyəm. Bu gün o dəfndə iştirak etməsəm sabah mən ciyinlərdə gələndə heç kim məni qarşılamağa gəlməz." deyib Kənan. O da bir çox şəhid qardaşları kimi şəhid olacağını sanki əvvəlcədən hiss edibbiş. Bir neçə gün sonra könüllü olaraq döyüş bölgəsinə yollanan Kənanın anası İlhamə xanımın bildirdiyinə görə, "Oğlum döyüş bölgəsinə yollandığını bizdən gizlədib. Biz onu Naxçıvan ərazisində dağ postlarının birində xidmətdə bilirdik. İki gün keçdikdən sonra atasına zəng edib

Culfa şəhidləri

" Bu yolun gedisi var, dönüsü yoxdur. Ata anamla Aysel sənə əmanətdir. Haqqınızı halal edin." deyib.

Oktyabr ayının 22-də Xocavənd-Qubadlı istiqamətində səhərə yaxın saat 5 radələrində şiddetli döyüş başlanıb. İstifadəsində olan iri çaplı silahla döyüşlərdə xüsusi cəsurluq nümayiş etdirərək 50-dən artıq düşmən zabitini məhv edib. Düşmən uzun müddət Kənanla mübarizə aparmağa çalışıb və yalnız peşəkar snayperlərin atəşi ilə onun qarşısını ala biliblər. 24 oktyabr Tuğ kəndində gedən döyüşlərdə Kənan düşmənin qəfil güləsinə tuş gələrək qəhrəmancasına şəhid olub.

Naxçıvan əhalisi qəhrəman şəhidini böyük bir izdihamla qarşılayaraq ,onu Culfa şəhər qəbristanlığında son mənzilə yola salıblar. Azərbaycan ərazilərinin işgaldən azad edilməsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamlarına əsasən çavuş Kənan Quliyev ?şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda", Füzulinin azad olunmasına görə, "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir. Kənan sağlığında layiq görüldüyü "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" medalı da şəhid olduqdan sonra ailəsinə təqdim edilmişdir. İlyas Qəmginin bir bayatısı yadına düşdü:

*Mən elin vətəndaşı,
Qəlbimdi vətən daşı.
Öləndə sinəm üstə,
Döşəyin vətən daşı*

ŞƏHİD MİRYASİN MİRQAFAR OĞLU SEYİDOV

Miryasin Mirqafar oğlu Seyidov 1998-ci il dekabrin 23-də Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Əbrəqunus kəndində dünyaya göz açıb. 2005–2016-cı illərdə Əbrəqu-nus kənd tam orta məktəbində orta təhsil alıqdən sonra müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqçusu olub.

2020-ci ildə müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət qul-

luqçusu olaraq hərbi xidmətini davam etdirib. Azərbaycan Ordusunun əsgəri Miryasin Seyidov 2020-ci il sentyabrın 27-dən Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi üçün başlanan Vətən müha-ribəsində iştirak etmişdir. Xocavənd döyüsləri gedışatında Qırmızı Bazar qəsəbəsinin azad olunması uğrunda gedən döyüslərdə vuruşub 2020-ci il oktyabrın 21-də hərbi əməliyyatlarda döyükəşirığının yerinə yetirilməsi zamanı şəhid olub.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyükəşirığın qatılımında və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərənc-

Culfa şəhidləri

aşlarına əsasən Miryasin Səyidov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda", "Şuşanın azad olunmasına görə" və "Hərbi xidmətlərə görə" medalları ilə təltif edilib.

Nəsillər bir-birini əvəz etdikcə bu tarixi gün daha çox xatırlanır, insanların yolunu işıqlı zirvəyə doğru aparır. Bu zirvə ən ali müqəddəs olan şəhidlik zirvəsidir.

Qurani Kərimdə buyurulur: “**Allah yolunda ölənlərə: “ölüdürlər!” deməyin. Əksinə, onlar diridirlər, lakin siz bunu dərk edə bilmirsiniz.** (“Bəqərə”-154.)

*Şəhidə borcumu verə bilmirəm,
Şəhid bir çəkkdir, dərə bilmirəm,
O, yatan məzara girə bilmirəm,
Bizdən üstün oldu, bizim şəhidlər,
Ağac,budaq,qoldu,bizim şəhidlər.*

*Bir deyil, beş deyil, saya da gəlməz,
Biz nələr çəkirik , o, bunu bilməz.
Tarix yazdığını insan silənməz,
Mənim güman yerim, şanım şəhidlər,
Alındı qisasım, qanım, şəhidlər.*

ŞƏHİD KƏNAN ƏBDÜRRƏHMAN OĞLU RZAYEV

Rzayev Kənan Əbdürəhman oğlu 12 sentyabr 1995-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun **Qızılca** kəndində anadan olmuşdur. Azərbaycan Ordusunun əsgəri olan Kənan Rzayev 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın

ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsində kəşfiyyatçı-istehkamçı olaraq iştirak etmişdir. Füzulinin və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə vuruşmuşdur. Kənan Rzayev 21 oktyabr 2020-ci ildə Xocavənd rayonunun Tuğ kəndi istiqamətində döyük tapşırığının yerinə yetirilməsi zamanı şəhid olmuşdur. Culfa rayonunun Qızılca kəndində dəfn olunmuşdur.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Kənan Rzayev şə-

Culfa şəhidləri

hadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edildi.

Azərbaycanın Şuşa rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılıraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Kənan Rzayev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə, Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad olunması zamanı döyük tapşırıqlarını və xidməti vəzifələrini yerinə yetirən zaman ferqləndiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 30.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Kənan Rzayev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə, Azərbaycanın Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılıraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Kənan Rzayev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalı ilə, Azərbaycanın Füzuli rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılıraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Kənan Rzayev şəhadətə qovuşduqdan sonra "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

*Daim vətənə, millətə xidmətdi şəhidlik,
Ən ali olan Zatə, itaətdi şəhidlik.
Soltanə əgər qismət ola, qoy şəhid olsun,
Boş arzu deyil, Cənnətə dəvətdi şəhidlik.*

ŞƏHİD RAMAZAN ƏBÜLFƏZOĞLU GÖYDAĞLI

Ramazan Əbülfət oğlu Goydağlı 4 fevral 1997-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunun Kırna kəndində dünyaya göz açmışdır. "Göydağlı" soyadı ona Ordubad rayonunun Nürgüt kəndindəki Göydağın şərəfinə verilmişdir.

İlk təhsilini 2003-cü ildə Culfa rayon Kırna kənd tam orta məktəbində alan Ramazan 2014-cü ildə həmin məktəbi bitirdikdən sonra hərbi xidmətə yollanmışdır. 2016-cı ildə hərbi xidməti bitirmiş və bir sıra fərqli sahələrdə işləməyə başlamışdı. O, bu müddət ərzində Azərbaycanda, həmçinin Türkiyə və Qazaxıstanda da müxtəlif işlər üzrə təcrübə qazanmışdır.

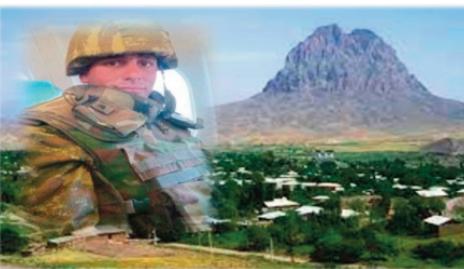
Neçə illik iş təcrübəsindən sonra 2020-ci ilin 5 sentyabrında Ramazan Goydağlı MAHHXHQ əsgər olmuş, bununla da hərbi fəaliyyətinə yenidən başlamışdır.

Azərbaycan Ordusunun əsgəri olan Ramazan Goydağlı 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün bərpa olunması

Culfa şəhidləri

üçün başlanan Vətən müharibəsində 15 oktyabrdan iştirak etmişdir.

Füzulinin, Cəbrayılmış və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə vuruşmuşdur. Ramazan Göydağlı 28 oktyabr 2020-ci ildə Füzuli rayonu istiqamətində döyük tapşırığının yerinə yetirilməsi zamanı şəhid olmuşdur.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyük əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ramazan Göydağlı şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medali ilə təltif edildi.

Azərbaycanın Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 25.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ramazan Göydağlı şəhadətə qovuşduqdan sonra "Xocavəndin azad olunmasına görə" medali ilə, Azərbaycanın Füzuli rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyük əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24.06.2021-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Ramazan Göydağlı şəhadətə qovuşduqdan sonra "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

ŞƏHİD TOĞRUL İLQAR OĞLU FEYZİZADƏ

Əslən Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonundan olan **Toğrul İlqar oğlu Feyzizadə** 2002-ci il aprelin 15-də Səbail rayonunun Bayıl qəsəbəsində İlqar və Günel Feyziyevlərin ailəsində anadan olub. 2008-ci ildə Naxçıvan Muxtar respublikasının Culfa rayonu 2 nömrəli tam orta məktəbdə, 2009-2019-cu illərdə Binə qəsəbəsində Pənah Məmmədov

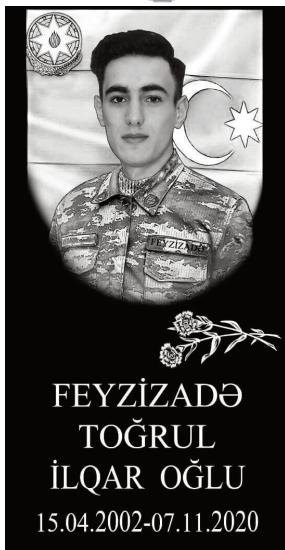
adına 46 nömrəli tam orta məktəbində təhsil alıb. Nişanlı idi.

Toğrul Feyzizadə 2019-cu ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ağcabədi rayonunda yerləşən "N" sayılı hərbi hissəsində müddətli həqiqi hərbi xidmətdə idi.

Azərbaycan Ordusunun əsgəri olan Toğrul Feyzizadə 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistən işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Füzulinin və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüslərdə savaşıb. Toğrul Feyzizadə noyabrın 6-da Xocavənd döyüsləri zamanı şəhid olub. Binə qəsəbəsində dəfn olunub.

Culfa şəhidləri

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Toğrul Feyzizadə şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə, Azərbaycanın Füzuli rayonunun işgalindan azad edilməsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 25.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Toğrul Feyzizadə şəhadətə qovuşduqdan sonra "Füzelinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

*Şəhidin qəbri zahirdə, qan ilə islanar, amma,
Dolar müşq ilə qəbirdə saçar can ətri - Rizvani.*

ŞƏHİD COŞQUN ORUC OĞLU ORUCOV

Coşqun Orucov 2001-ci ildə Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunda anadan olub. O, orta məktəbi bitirdikdən sonra həqiqi hərbi xidmətə yollanıb. Coşqunun ailəsi 6 nəfərdən ibarətdir. Onun atası, anası, bir bacısı və iki qardaşı var.

Şəhid əsgər Coşqun Orucov Vətən müharibəsinin ilk günlərindən döyüslərə könüllü qoşulub.

Bir sıra əməliyyatlarda uğurla iştirak edib.

Şəhidin anası deyir ki, oğlum subay idi, amma çox zəhmətkeş olub. O, qeyrətli, vətənpərvər, millətini sevən, Azərbaycanın igid oğlu idi.

Coşqun orduda müvəqqəti hərbi xidməti bitirdikdən sonra, MAHHXHQ (kəşfiyyatçı) vəzifəsində işləməyə başlamışdır. Yaxşı snayperçi olub.

İgid döyüşü oktyabrın 21-də Hadrud istiqamətində gedən ağır döyüslərdə düşmənin snayper güləsinə tuş gələrək şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır.

Onun nəşri ötən ilin oktyabrında Bakının Suraxanı rayonunda yerləşən Dədə Qorqud qəsəbə qəbiristanlığında dəfin edilib.

Culfa şəhidləri

Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 15.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Coşqun Orucov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edilib.

Xidmət vəzifələrini və hərbi hissənin qarşısında qoyulmuş tapşırıqları yerinə yetirərkən fərqləndiyinə görə və dövlət sərhədlərinin qorunmasında xidmətinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 30.12.2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Coşqun Orucov şəhadətə qovuşduqdan sonra "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə təltif edildi.

*Sərhəd keşiyində ayıq dayanan,
Mərd, qoçaq, mübariz şanlı əsgərim.
Səngərdə gecələr sayıq dayanan,
Vətəni qoruyan şanlı əsgərim.*

Əziz analar

*Məndən inciməyin əziz analar,
Sizi təbrik edə bilməyəcəyəm,
Şəhidlərin qanı alınmayınca,
Ürəkdən heç zaman gülməyəcəyəm.*

*Məndən inciməyin əziz analar,
Şəhid anaların unutmaq olmaz.
Çəkir göz yaşıyla necə açılar,
Şəhid anasının çöhrəsi solmaz?*

*Sevindir bayramda şəhid anasın,
Bir azca unutsun ağrı - acısın.
Qəlbinin dərdinə bir qulaq asın,
Ovundur şəhidin körpə bacısın.*

*Anamı ziyarət edəcəm bu gün,
Namiqin bəlkə də ruhu sevinər,
Asiman nəvən də şəhid olan gün,
Yuxuna girəndə ruhun sevinər.*

*Məndən inciməyin əziz analar,
Anamın məzəri biz bağlayıbdır,
Hərarət verərəm göz yaşlarımla,
Yolumu gözləyir, çox ağlayıbdır.*

Ölməz Şəhidlər

Güllə yağırdı evlərdə, küçələrdə, bağçalarda,
Qan içində boyanmışdı xonçalar da, xalçalar da.

Yerdə qalib çabalayan bədənsiz o qol, əl, qılça,
Saralmış o cəsədlər də qalaq-qalaq, parça-parça.

Göydən zülm ələnirdi, yerdən alov-od çıxırdı,
Şəhidlərin naləsindən şimşəklər də hey çaxırdı.

Paralandı qocalar da, cavanlar da, şaqqa-şaqqa,
Törətdilər ermənilər bir faciə, gör nə hoqqa?

Qərənfillər dilə gəlib fəryad edirdi o anlar,
Qarışmışdı yağan qara, al-qırmızı qara qanlar.

Qorxmaz, igid şəhidlərim, çəkmədi bir dəfə də ah,
Kimlər idi cinayəti törədənlər, aman Allah!

Vəhşiləşmiş rus ordusu susamışdı türk qanına,
Qorbaçovlar, Bakatinlər qiydı xalqının canına.

Əmri icra edən nazır Dimitri Yazov cəlladdır,
Rauf! Xalqın düşmənlərin gələcək nəsilə çatdır!

Unutmayın o gecəni, şəhidləri görən şahid!
Xalqın qürur mənbəyidir, anılacaq hər bir şəhid.

Şəhidlərim yaşayacaq, qəlbimizdən solmayacaq,
İnanın ki, günahkarlar heç cəzasız qalmayacaq.

Mündəricat

Ön Söz.....	4
Şəhid Elşad Arif oğlu Nağıyev.....	10
Şəhid Kamran Yaqub oğlu Əliyev.....	12
Şəhid Əbdülməhəmməd Əbdüləzim oğlu Yusifov.	14
Şəhid Hidayət Əjdər oğlu Ramazanov.....	16
Şəhid Nəzmi Həsən oğlu Əliyev.....	18
Şəhid Cəmaləddin Vahid oğlu Qəribov.....	20
Şəhid Coşqun Hüseyn oğlu Hüseynov.....	22
Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, Qəzənfər Kərim oğlu Bağırlı.....	24
Şəhid Şamil Baloğlan oğlu Babayev.....	27
Şəhid Amin Gülməmmədov.....	31
Şəhid Vəli Kamal oğlu Quliyev.....	33
Şəhid Ceyhun Zeynal oğlu Dünyamalıyev.....	35
Şəhid Yaqub Məhəmməd oğlu Nəcəfov.....	37
Şəhid Nicat Rizvan oğlu Məmmədli.....	39
Şəhid Nihat Mehman oğlu Seyidov.....	41

Cülfə şəhidləri

Şəhid Hafis Cavanşir oğlu Qasımov.....	43
Şəhid Rauf Səxavət oğlu Əliyev.....	45
Şəhid Şükür Bayram oğlu Hacıyev.....	47
Şəhid Daşqın Elşad oğlu Rzalı.....	49
Şəhid Bağır Əsəd oğlu Ələkbərov.....	51
Şəhid Sahib Yaşar oğlu Məmmədov.....	55
Şəhid Kənan Vaqif oğlu Quliyev.....	59
Şəhid Miryasin Mirqafar oğlu Seyidov.....	62
Şəhid Kənan Əbdürəhman oğlu Rzayev.....	64
Şəhid Ramazan Əbülfəz oğlu Göydağlı.....	66
Şəhid Toğrul İlqar oğlu Feyzizadə.....	68
Şəhid Coşqun Oruc oğlu Orucov.....	70
Əziz analar.....	72
Ölməz şəhidlər.....	73

RAUF İLYASOĞLU

“Culfa şəhidləri”

I M Z A

NƏŞRLƏR EVİ

Direktor: **Səbuhi Aslan**

Dizayner: **Veys Əliyev**

Korrektor: **Zeynəb Axundova**

Texniki redaktor: **Hüseyn Məmmədov**

Yığıılmağa verilib: 15.03.2022

Çapa imzalanıb: 10.05.2022

Ofset çapı. Əla növ kağız

Tiraj: 300

Ünvan: Bakı, Mətbuat prospekti 529-cu məhəllə

Telefon: (012) 538-18-87, (050) 263-16-16

email: imza_nesrler_evi@mail.ru

Müəlliflə əlaqə: (050) 278- 91-75, (055) 799-88-95